

Odhalování predátorských časopisů v Knihovně univerzitního kampusu MU

...rok poté

Lukáš Pich
Jiří Kratochvíl

30. 5. 2018

Jak to celé začalo

- Od 2016 dotazy od akademiků na časopisy
- Od ledna 2016 „Postoj MU k tzv. predátorským vydavatelům a odborným časopisům“
- V lednu 2017 zrušení Beallova seznamu
- Od února 2017 spuštěna služba:
„Analýza predátorských znaků publikací“ (APZP)

A.P.Z.P.

TEAM

Metoda evidence a kontroly

Požadavky přes formulář/e-mailem

1 analytik + 2 v záloze

Informování uživatele o stavu analýzy a termínu

Evidence ve sdílené tabulce

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
#	Stav zpracování (prohánka/doklad/cena)	Datum zahájení (DD.MM.YYYY)	Datum ukončení (DD.MM.YYYY)	Podíl práce (zaokrouhl ově na čtvrtiny 0,25 x 0,5 x 0,75 x 1)	UČO zadavatele	UČO příjemce (zasláno emailem)	Typ analyzovaného publikace (časopis/konference/vydavatel)	Stručný popis analýzy	Název časopisu x konference x vydavatele	Print ISSN (není-li známo, vepiš X)	Online ISSN (není-li známo, vepiš X)	Vydavatel časopisu/Portál konference	Homepage analyzovaného	Výsledek analýzy (predátor x spis predátor x spis není predátor x není predátor)
112	dokončeno	2017-04-25	2017-04-25	0,5	[redacted]	[redacted]	časopis	Zjištění, nejde-li o predátorský časopis.	World Journal of Research and Review	x	2451-0956	WJRR	http://www.wjrr.org/	predátor
113	dokončeno	2017-04-28	2017-04-28	0,5	[redacted]	[redacted]	časopis	Zjištění, nejde-li o predátorský časopis.	SPL, Neurological Disorders	x	x	SciRes	http://www.sciresit.com/Neurological/	predátor
114	dokončeno	2017-05-04	2017-05-04	0,75	[redacted]	[redacted]	časopis	Zjištění, nejde-li o predátorský časopis.	American Journal of Analytical Chemistry	2156-8251	2156-8278	Scientific Research Publishing Inc.	http://www.scirp.org/journal/AJAC/	predátor
								Zjištění, nejde-li o					http://www.davidp	

Metoda kontroly

- Pouze formální znaky

C O P E

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

CASPA

Příklady závažných znaků predátorství

- Recenzní řízení kratší než 4 týdny
- Redakční rada bez afiliace/se smyšlenou afiliací
- Napodobování názvů důvěryhodných časopisů
- Nepravdivé tvrzení o indexaci ve WoS/Scopus/MEDLINE/DOAJ
- Nepravdivé tvrzení o impakt faktoru/uvedení smyšlené metriky
- atd.

Příklady méně závažných znaků predátorství

- Netransparentnost kontaktních údajů
- Nízký počet zástupců z rozvinutých zemí v redakční radě
- Proklamace OA bez indexace v DOAJ

Interní kategorizace

- **Není predátor**
- **Spíš není predátor**
- **Spíš je predátor**
- **Predátor**
- **Nelze analyzovat časopisy, k nimž nemáme přístup (nedostupný web/výtisky)**

Výsledky

Počet vyřízených požadavků a z toho výsledky časopisů

- Predátor
- Spíš predátor
- Není predátor
- Časopisy
- Konference
- Vydavatelé

TOP 10	
Zjištění znaku predátorství	Četnost výskytu
Časopis/jeho vydavatel evidován v Beallově seznamu	33
Deklarace pochybné metriky (Global Impact Factor...)	25
Neuvedena datace recenzního řízení	22
Název podobný prestižnímu časopisu	20
Nedodržení periodicity v posledních dvou letech	18
Neuveden žádný kontakt na editora/redakci	17
Není uveden hlavní editor	17
Fiktivní osoby v redakční radě	14
Nejasně stanovena výše autorských poplatků	13
Neuvedena žádná informace o autorských poplatcích	10

Pozitiva

- Kladná odezva u akademiků a doktorandů
- Zvýšení prestiže knihovny
- Časová nenáročnost – 3 požadavky/měsíc = 1,5 hod.

Na co je třeba myslet

- Analýzy téhož nutno opakovat
- Nutnost průběžného vzdělávání knihovníků
- Nutná znalost bibliometrické analýzy a hodnocení VO = vidět „big picture“
- Rychlost, pečlivost, flexibilita

Ehm... to už
dělá Cabell's.

No jo, ale ...

CENA

AKTUÁLNOST

TRANSPARENTNOST

ÚPLNOST ANALÝZ

Sebereflexe

- Oprávněnost kritérií
- Překonanost termínu predátorský
- Principy dobré praxe
 - COPE
 - DOAJ
 - OASPA
 - WAME

Principy dobré praxe

- 8 oblastí a 19 dílčích kritérií
- žádné vážení
- žádné body
- žádný blacklist
- rozhodnutí na samotném autorovi

Principy dobré praxe	Kritéria	Parametry kritérií
Archivace	Deklarace zajištění archivace čísel časopisu (např. PubMedCentral, CLOCKSS)	Ano/Časopis není Open Access
	Bezbariérový přístup k plnému textu	Ne
		Ano/Časopis není Open Access
		Částečně omezený přístup
Autorské poplatky	Jednoznačné stanovení autorských poplatků	Ano, jednoznačně stanoveny/Časopis není Open Access
		Nejasné (např. cena za publikovanou stránku)
		Ne
	Výše autorských poplatků	\$420 a více
		\$250-419
		\$249 a méně

Co dál?

- Jakou metodu?
- Je zájem o spolupráci?
- Mají knihovny vytvořit metodiku?
- Má smysl vytvářet blacklisty/whitelisty?

The
END

Lukáš Plch – plch@ukb.muni.cz

Jiří Kratochvíl